

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: J. D.
bytem X
doručovací adresa: X
zastoupena: Mgr. Kateřina Celnarová, advokátka
sídlem náměstí T. G. Masaryka 38/10, 690 02 Břeclav
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2018, č.j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2018, č.j. X **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Kateřině Celnarové, advokátce, se sídlem T. G. Masaryka 38/10, 690 02 Břeclav **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně ve výši **9298 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do **30 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 27. 12. 2018 žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalované (dále také „ČSSZ“) ze dne 6. 11. 2018, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2018, č.j. R-10.8.2018-422/555 413 0736 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu, i když podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav ze dne 28. 6. 2018 je žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) v prvním stupni invalidity, a to z důvodu nesplnění podmínky potřebné doby pojištění ve smyslu ustanovení § 38 písm. a) ZDP a s přihlédnutím k čl. 40 a 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen „Nařízení“).
3. Podle posudku o invaliditě OSSZ Břeclav ze dne 28. 6. 2018 poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 45%, přičemž příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla kvalifikována podle kapitoly V., položky 4c vyhl. č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno ke dni 1. 10. 2010.

II. Napadené rozhodnutí

4. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná shrnula výsledky zjišťování skutkového stavu. V námitkovém řízení byl vypracován žalovanou nový posudek lékaře ČSSZ ze dne 4. 10. 2018, na základě něhož byla stanovena odlišná rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. Podle závěrů posudku lékaře žalované rozhodující příčinou bylo neurologické postižení – bolestivý syndrom celé páteře při uváděných bolestech páteře při degenerativních změnách s doporučeným nošením podle stavu bederního korzetu od 1/2018 po zjištění starší zlomeniny, které bylo kvalifikováno podle kapitoly XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1c (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením) s poklesem pracovní schopnosti o 40 %. Závěry posudku OSSZ Břeclav tedy byly potvrzeny v otázce stupně invalidity (invalidita I. stupně), ale s odlišně stanovenou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Datum vzniku invalidity bylo potvrzeno ke dni 1. 10. 2010.
5. Žalovaná dále zkoumala splnění podmínky potřebné doby pojištění, a to ve třech alternativně stanovených posouzení splnění podmínky ve třech obdobích (§ 40 ZDP). V I. období vymezeném od 30. 9. 2000 do 1. 10. 2010 (tzn. deseti let před vznikem invalidity) žalovaná započítala žalobkyni dobu pojištění v délce 2 roky a 305 dnů. Ve II. období vymezeném od 30. 9. 1990 do 1. 10. 2010 (tzn. dvaceti let před vznikem invalidity) žalovaná započítala žalobkyni dobu pojištění v délce 4 roky a 93 dnů. Ve III. období vymezeném ode dne 8. 6. 2006 do 7. 6. 2016 (tzv. posunutě rozhodné období jakýchkoliv deseti let po vzniku invalidity) žalovaná započítala

žalobkyni 4 roky a 187 dnů. V tomto období byla započítána i řecká doba pojištění (1. 2. 2013 – 31. 7. 2013) a také zohledněna řecká doba z let 2006, 2007 a 2013 (viz formulář E 205 GR).

6. Žalovaná však nezohlednila žalobkyni doby pojištění v letech 1972 – 1986 (mimo rozhodné období) a dále chybí doba pojištění v letech 1989 – 1991, 1994 – 2005, 2014 – 2015. Žalobkyně nesplnila potřebných 5 let z 10 let před vznikem invalidity anebo potřebných 10 let z posledních 20 let před vznikem invalidity anebo 5 let v tzv. posunutém období před vznikem invalidity.
7. Žalovaná se dále vyjádřila k řecké době pojištění od října 1996 do srpna 1997, která je sporná a která nebyla doložena a potvrzena řeckým nositelem pojištění.
8. Z uvedených důvodů žalovaná námitky zamítla jako nedůvodné, neboť žalobkyně nesplnila podmínky nároku na invalidní důchod.

III. Žaloba

9. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně tvrdila, že se vrátila z Řecka do vlasti z důvodu prodělání mnoha onemocnění. Nyní je na Úřadu práce ČR bez podpory v nezaměstnanosti a pobírá sociální dávky.
10. Žalobkyně tvrdí, že důchod jí byl přiznán již v roce 2010, ale není jí vyplácen. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že nemá dobu pojištění. Doložila k tomu potvrzení z Úřadu práce a evidenci z Řecka, kde jí řecký nositel pojištění přiznal invalidní důchod ve výši 48 EUR měsíčně. Žalobkyně nerozumí tomu, proč nemůže pobírat invalidní důchod i v ČR. Považuje napadené rozhodnutí za nesprávné a navrhla jeho zrušení a vrácení žalované k dalšímu řízení.
11. V doplněních žaloby ze dne 11. 2. 2019 a doplnění ustanovenou zástupkyní z řad advokátů ze dne 13. 2. 2019 žalobkyně osvětlila svou nepříznivou sociální situaci, kdy její manžel zůstal v Řecku a vůbec ji nepodporuje, přičemž sama žalobkyně je hodně nemocná.
12. Žalobkyně dále zpochybnila postup žalované při stanovení tzv. posunutého rozhodného období, který považuje za nepřezkoumatelné. Žalovaná v napadeném rozhodnutí nijak neobjasnila, proč bylo stanoveno právě období od 8. 6. 2006 – 7. 6. 2016.
13. Dále zpochybnila časové rozpory ve stanovení získané doby pojištění, kde podle jejího názoru není zmapováno období let 1989 – 1991, 1994 až 2005 a konečně 2014 až 2015. K tomu žalobkyně doložila potvrzení řeckého úřadu práce. Žalobkyně dále namítla, že doba provozování živnosti mělo být vzato jako doba pojištění bez ohledu na ziskovost této výdělečné činnosti. K této námitce doložila výpis ze živnostenského rejstříku. Kromě toho poukázala na insolvenční řízení vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. KSBR 28 INS 34978/2013, kam přihlásila své pohledávky Všeobecná zdravotní pojišťovna i žalovaná. Pokud žalovaná nárokovala dlužné pojistné, pak je zřejmé, že žalobkyně musela vykonávat samostatnou výdělečnou činnost, z níž měla odvádět sociální pojištění, a proto tato doba pojištění musí být zohledněna, neboť žalobkyni založila účast na důchodovém pojištění.

14. Žalobkyně dále tvrdí, že byla v letech 1988 – 1992 vedena v evidenci řeckého úřadu práce OAED, přičemž tato doba rovněž nebyla žalovanou zohledněna a tyto údaje měly být u věcně a místně příslušného řeckého orgánu vyžádány. To stejné platí o době od 30. 9. 2000 do 1. 10. 2010.
15. Dále žalobkyně namítla, že od 4. 1. 2018 byla vedena v evidenci Úřadu práce ČR, přičemž od 20. 1. 2019 je v pracovním poměru.
16. Žalobkyně dále poukazuje na to, že žalovaná pochybila, pokud v napadeném rozhodnutí odkázala stran tvrzené doby pojištění v Řecku v období 10/1996 – 08/1997, kdy žalobkyně pracovala u společnosti TEBE, žalobkyni na řeckého nositele pojištění, ačkoliv si měla tyto skutečnosti samo ověřit u řeckého nositele pojištění, či vyžádat ověření těchto skutečností u řeckého nositele pojištění (§ 11 odst. 1 a násl. zákona č. 582/1991 Sb.).
17. Žalobkyně uzavřela, že skutková zjištění žalované ohledně dob pojištění byla nedostatečná, neboť žalovaná nezohlednila podstatnou část doby pojištění, v důsledku čehož je její rozhodnutí v části týkající se tzv. třetího rozhodného období nepřezkoumatelné.

IV. Vyjádření žalované

18. V prvním vyjádření k žalobě ze dne 26. 3. 2019 žalovaná uvedla, že při posouzení věci vycházela z údajů ve správním spisu a těch, které žalobkyně uvedla při podání žádosti, vyplývá, že v rozhodném období deseti let před vznikem invalidity, tj. v době od 1. 10. 2000 do 30. 9. 2010, získala pouze 2 roky a 305 dnů pojištění, a v období dvaceti let před vznikem invalidity, tj. v době od 1. 10. 1990 do 30. 9. 2010, získala pouze 4 roky a 93 dnů pojištění. V posunutém rozhodném období od 8. 6. 2006 do 7. 6. 2016 žalobkyně získala pouze 4 roky a 41 dnů pojištění.
19. Žalovaná tedy dne 10. 8. 2018 vydala prvostupňové rozhodnutí, kterým žalobkyni žádost o invalidní důchod zamítla pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) ZDP s přihlédnutím k článkům 40 a 45 Nařízení.
20. Při vydání napadeného rozhodnutí žalovaná zhodnotila veškerou prokázanou a doloženou dobu pojištění žalobkyně. K její námitce týkající se zápočtu doby, kdy pracovala jako osoba samostatně výdělečně činná, žalovaná uvedla, že podle výpisů z evidence OSVČ, které jsou součástí spisového materiálu, byla žalobkyně přihlášena k pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná pouze v období od 1. 8. 1992 do 31. 12. 1993 a od 1. 10. 2009 do 31. 12. 2010. Za tuto dobu bylo zapláceno i pojistné na sociální zabezpečení, a proto ji bylo možné hodnotit pro nárok na její invalidní důchod.
21. K námitkám žalobkyně týkajících se nehodnocení doby jejího zaměstnání v Řecku žalovaná sdělila, že v souladu s ustanovením § 11 zákona č. 582/1991 Sb. si od řeckého nositele pojištění vyžádala výpis dob zaměstnání žalobkyně. Dle údajů uvedených řeckým nositelem pojištění dne 20. 7. 2015 na tiskopisu E 205 GR byla žalobkyně v letech 1972 – 1986 pojištěna v rozsahu 1 200 dnů, v době od 1. 4. 2006 do 30. 9. 2007 v rozsahu 260 dnů a v době od 1. 2. 2013 do 31. 7. 2013 v rozsahu 125 dnů. Jinou dobu pojištění žalobkyni řecký nositel pojištění nepotvrdil a žalovaná nemá důvod pochybovat o správnosti jím uvedených údajů. K námitce týkající se

nezohlednění doby pracovního poměru žalobkyně od 20. 1. 2019 a doby od 13. 2. 2019, kdy je v pracovní neschopnosti, žalovaná upozorňuje, že obě rozhodnutí byla vydána žalovanou v roce 2018, a proto byla započtena pouze doba pojištění přede dnem jejich vydání.

22. Pro posouzení podmínky potřebné doby pojištění žalobkyně pro získání nároku na důchod bylo přihlédnuto i k době vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání s tím, že dobu, po kterou náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci lze hodnotit v rozsahu nejvýše 3 let, a tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do podmínky potřebné doby pojištění započítává v rozsahu nejvýše 1 roku a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné (§ 5 odst. 2 písm. a) ZDP). Z tohoto důvodu již nebylo pro nárok na invalidní důchod přihlédnuto k evidenci žalované v evidenci uchazečů o zaměstnání od 4. 1. 2018.

V. Řízení před krajským soudem

23. Krajský soud shledal, že žaloba byla podána osobou oprávněnou, včas a je přípustná za podmínek ustanovení § 65 a násl. s.ř.s.
24. Žalobkyně podala k vyjádření žalované **repliku** ze dne 30. 5. 2019, v níž zároveň navrhla další listinné důkazy pro podporu svých žalobních tvrzení. Poukázala na potvrzení z Řecká, z něhož vyplývá, že žalobkyně byla v období od 1. 11. 1996 do 30. 9. 1997, tj. 11 měsíců (275 dnů) pojištěna u TEBE (dnes O.A.E.E), jak uváděla ve svém podání ze dne 13. 2. 2019. Je tedy zřejmé, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávně zjištěném skutkovém základě, neboť doba pojištění ode dne 1. 11. 1996 do 30. 9. 1997 nebyla žalovanou zohledněna, což i sama žalovaná v napadeném rozhodnutí připustila. Dále přeložila soudu přehled dob pojištění žalované a přehled historie činností uchazeče o zaměstnání a přehled dob evidence Úřadu práce ČR, z nichž vyplývá, že v přehledu dob pojištění (osobním listu důchodového pojištění) nejsou zahrnuta období od 1. 11. 1996 do 30. 9. 1997, od 13. 11. 2007 do 30. 9. 2008 (uchazeč o zaměstnání) a od 1. 10. 2010 do 31. 12. 2010 (zaměstnání Řecko).
25. Krajský soud zaslal uvedené listiny žalované spolu se správním spisem k dodatečnému vyjádření.
26. V doplňujícím vyjádření žalované ze dne 21. 8. 2019 žalovaná reagovala na důkazy, které žalobkyně předložila v doplnění. Uvedla, že na základě těchto dokladů hodnotila dobu vedení žalobkyně na Úřadu práce od 13. 11. 2007 do 30. 9. 2009. S ohledem na ustanovení § 5 odst. 2 písm. a) ZDP však bylo možno tuto dobu vedení v evidenci Úřadu práce ČR po 31. 12. 1995 hodnotit před dosažením věku 55 let nejvýše v rozsahu jednoho roku před vznikem nároku na důchod. Po dosažení věku 55 let byla žalobkyni doba vedení v evidenci Úřadu práce po 31. 12. 1995, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení nebo podpora při rekvalifikaci, započtena dodatečně v rozsahu 508 dnů. Současně žalovaná dodatečně zhodnotila i dobu pojištění v Řecku

- od 1. 11. 1996 do 30. 9. 1997, a to v rozsahu 321 dnů. Tato doba pojištění nebyla na formuláři E205 GR řeckým nositelem pojištění uvedena. Žalovaná uzavřela, že ani s ohledem na nově doloženou dobu pojištění žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod, a to ani v posunutém rozhodném období od 28. 6. 2009 do 27. 6. 2019, v němž žalobkyně získala pouze 4 roky a 195 dnů doby pojištění. Proto navrhla, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.
27. Krajský soud po opětovém obdržení správního spisu žalované nařídil ve věci ústní **jednání**, které se uskutečnilo dne 28. 1. 2020 za účasti zástupce žalobkyně a zástupkyně žalované. Krajský soud při jednání shrnul obsah soudního a správního spisu.
28. Ze **správního spisu** žalované vyplývají následující skutečnosti. Žalobkyně požádala o přiznání invalidního důchodu na OSSZ Břeclav dne 12. 1. 2011. Jak je ze spisu zřejmé, nezbytný formulář E205 GR ze dne 20. 7. 2015 potvrzující řecké doby pojištění byl doručen žalované až dne 9. 9. 2015. Žalovaná o první žádosti o přiznání invalidního důchodu rozhodla zamítavě rozhodnutím ze dne 25. 11. 2015. Žalobkyně v mezidobě požádala též o přiznání řeckého dílčího invalidního důchodu dne 14. 7. 2015, kterou ovšem posléze vzata zpět, takže řízení o této žádosti bylo zastaveno usnesením žalované ze dne 10. 8. 2018.
29. Žalobkyně podala další žádost o přiznání invalidního důchodu z českého systému důchodového pojištění dne 10. 5. 2018. V námitkách ze dne 6. 9. 2018 proti prvostupňovému rozhodnutí mj. uvedla, že nesouhlasí se stanovením invalidity I. stupně.
30. Ve správním spisu jsou založeny kopie evidenčních listů, potvrzení o vedení v evidenci osob samostatně výdělečně činných v době od 1. 8. 1992 do 31. 12. 1993 a od 1. 10. 2010 do 31. 12. 2010. Dále je ve spisu založeno potvrzení o vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ze dne 30. 8. 2018 (od 4. 1. 2018 dosud). Žalobkyně také podala žádost o přiznání starobního důchodu dne 9. 1. 2018 (OSSZ Břeclav), která byla žalovanou rozhodnutím ze dne 10. 4. 2018 rovněž zamítnuta pro nedostatek doby pojištění.
31. Prvostupňové rozhodnutí ze dne 10. 8. 2018 (vypraveno dne 17. 8. 2018) se opírá o osobní list důchodového pojištění, z něhož vyplývá, že v období od 30. 9. 2000 do 1. 10. 2010 žalobkyně dosáhla doby pojištění v délce 1035 dnů (tzn. 2 roky a 305 dnů doby pojištění), v období od 30. 9. 1990 do 1. 10. 2010 dosáhla 1553 dnů (tzn. 4 roky a 93 dnů doby pojištění) a konečně v období od 8. 6. 2006 do 7. 6. 2016 dosáhla 1501 dnů (4 roky a 41 dnů) doby pojištění (tzv. posunuté rozhodné období). V námitkovém řízení nový osobní list důchodového pojištění zpracován nebyl.
32. Po vrácení správního spisu žalované k doplnění jejího vyjádření žalovaná již po vydání napadeného rozhodnutí na základě nově doložených listin zpracovala nový osobní list důchodového pojištění ze dne 15. 8. 2019 a úřední záznam ze dne 20. 8. 2019. Podle těchto listin žalovaná nově započítala 321 dnů doby pojištění v období od 1. 11. 1996 – 30. 9. 1997 a dále nově započítala 508 dnů doby vedení evidence Úřadu práce ČR od 18. 5. 2016 do 27. 6. 2019. Kromě toho však žalovaná též vymezila nově tzv. posunuté rozhodné období, a to mezi daty 28. 6. 2009 – 27. 6. 2019. V tomto období započteno 1655 dnů (4 roky a 195 dnů) doby pojištění.

33. Při jednání soud dal příležitost oběma stranám k vyjádření k obsahu soudního a správního spisu. Dále provedl doplnění dokazování, přičemž vzhledem k vývoji zjištěného skutkového stavu konfrontoval tato zjištění s názorem stran. K dotazu, jakým způsobem bylo žalovanou stanoveno tzv. posunuté rozhodné období, zástupkyně žalované nic konkrétnějšího neuvedla.
34. K jednotlivým důkazním návrhům soud konstatoval, že nebude provádět důkaz formulářem E 204 GR, neboť ten je obsažen ve správním spisu. Zástupce žalobce k namítané řecké době pojištění již nenavrhoval provést dokazování k namítané řecké době pojištění v letech 1996 – 1997, která již není mezi stranami sporná. Soud konstatoval potvrzení Úřadu práce ČR ze dne 21. 1. 2019 a dále potvrzení téhož úřadu ze dne 20. 3. 2019, které se týká historie činností uchazeče o zaměstnání a přehled evidence uchazeče o zaměstnání. Z těchto potvrzení vyplývá, že doba od 2. 5. 2007 – 30. 9. 2007 (zaměstnání Řecko), doba od 5. 4. 2006 – 4. 11. 2006 (zaměstnání Řecko) a doba od 13. 11. 2007 – 30. 9. 2009 (evidence na Úřadu práce ČR). Zástupce žalobkyně nepožadoval, aby byl prováděn důkaz listinami týkajícími se insolvenčního řízení vedeném proti žalobkyni u zdejšího soudu.
35. K jednotlivým sporným dobám pojištění zástupce žalobce uvedl, že doba od 1. 11. 1996 – 30. 9. 1997 (řecké pojištění) již nadále není mezi stranami sporná (žalovaná ji uznala v novém OLDP). Ohledně sporné doby pojištění od 13. 11. 2007 do 30. 9. 2008 soud konstatoval, že není uvedena v novém OLDP. Tato doba podle názoru zástupce žalobkyně zůstává i nadále sporná, neboť spadá do žalovanou vymezeného tzv. posunutého rozhodného období. K namítané době 1. 10. 2010 – 31. 12. 2010 (zaměstnání Řecko) soud konstatoval, že chybí v osobním listu důchodového pojištění i v novém osobním listu důchodového pojištění, podle zástupce žalobkyně zůstává i nadále sporná. Soud konstatoval obsah nového OLDP. Podle zástupce žalobkyně i tato doba zůstává nadále sporná, ale nebude k ní dokládat další důkazy. Dále k době 1988 – 1992 vedení v evidenci řeckého úřadu práce OAED soud konstatoval, že jde o nepotvrzenou řeckou dobu pojištění s tím, že zástupce žalobkyně potvrdil, že tuto dobu nemůže žalobkyně dále prokázat.
36. Co se týká namítaných dob pojištění v obdobích výkonu samostatné výdělečné činnosti 1. 8. 1992 – 31. 12. 1993, 1. 10. 2009 – 31. 12. 2009, 1. 1. 2010 – 30. 9. 2010, které byly žalovanou uznány v novém OLDP, zástupce žalobce trval na tom, že zbytek namítaných období, kdy byla žalobkyní vykonávána samostatná výdělečná činnost, měl být považován za dobu pojištění.
37. Strany již neměly další návrhy na dokazování, a proto soud důkazní řízení ukončil a po přednesu konečných návrhů ve věci přerušil jednání za účelem vyhlášení rozsudku.

VI. Posouzení věci krajským soudem

38. Žaloba je důvodná.
39. V řízení o žalobě ve správním soudnictví proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s.ř.s. a násl. je soud až na výjimky povinen rozhodovat podle skutkového a právního stavu k datu vydání rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

40. Krajský soud úvodem svého právního posouzení poznamenává, že v předmětné věci nastala specifická procesní situace, neboť žalovaná na základě skutečností tvrzených a doložených žalobkyní v předmětném soudním řízení nově přezkoumala otázku splnění podmínky doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod a vyhotovila k tomu také nový OLDP ze dne 15. 8. 2019. V předmětné věci naproti tomu mezi stranami nebyl spor o určení data vzniku invalidity, které bylo shodně oběma posudky OSSZ Břeclav i lékaře žalované v námitkovém řízení určeno ke dni 1. 10. 2010).
41. Krajský soud v rámci důkazního řízení provedeného ve věci přihlížel k těmto skutečnostem, neboť mají svůj význam ve vztahu k přezkoumávanému napadenému rozhodnutí žalované. Nicméně přesto není úkolem krajského soudu nahradit zcela svým dokazováním skutkový stav, který byl zjištěn žalovanou ve správním řízení a který byl podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí. Jsou-li zjištěny, k nimž soud provedeným dokazováním dospěje, natolik zásadní povahy, že mění pohled na zjištěný skutkový stav jako na celek, pak je na místě napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení, aby soud excesivním způsobem nenahrazoval jeho činnost a jeho úvahu o řešení věci. Tak tomu je i v předmětné věci.

A) Nepřezkoumatelnost stanovení tzv. posunutého rozhodného období

42. V první řadě je třeba uvést, že žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaná nijak neodůvodnila, jakým způsobem bylo vymezeno tzv. posunuté rozhodné období, a to na základě osobního listu důchodového pojištění, který byl podkladem pro prvostupňové rozhodnutí ve věci (nový OLDP byl vyhotoven až po vydání napadeného rozhodnutí v průběhu soudního řízení dne 15. 8. 2019). Toto posunuté rozhodné období žalovaná vymezila tak, že jde o dobu od 8. 6. 2006 do 7. 6. 2016, v níž žalobkyně dosáhla 1501 dnů (4 roky a 41 dnů) doby pojištění. V odůvodnění napadeného rozhodnutí k tomu žalovaná uvedla pouze tolik, že toto období bylo stanoveno jako kterékoliv období deseti let dokončených po vzniku invalidity. Do tohoto rozhodného období pak žalovaná započítala žalobkyni dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v počtu 21 dnů (období 18. 5. 2016 až 7. 6. 2016) a dále dobu pojištění získanou v Řecku v období od 1. 2. 2013 do 31. 7. 2013 (125 dnů).
43. Krajský soud zde musí přitakat žalobkyni v tom, že toto zdůvodnění se přímo nevztahuje ke zvoleným mezním datům takto určeného rozhodného období. Právní úprava rozhodného období pro testování potřebné doby pojištění je obsažena v § 40 odst. 2 in fine ZDP, podle níž *„podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.“* Ze zákonné formulace je patrné, že toto období může být koncipováno s počátkem před vznikem invalidity, ale musí být dokončeno po jejím vzniku. Zákonná dikce tedy připouští různé modifikace takto stanoveného posunutého rozhodného období, na rozdíl od dvou jednoznačně konstruovaných základních alternativních možností předvídaných v § 40 odst. 2 ZDP, která přicházejí vzhledem k věku žalobkyně v úvahu - tzn. jednak 5 let potřebné doby pojištění z deseti let předcházejících vzniku invalidity (pojištěnci starší 28 let), a jednak 10 let doby pojištění z dvaceti let předcházejících vzniku invalidity

(pojištěnci starší 38 let). Konec takto vymezeného „posunutého“ období musí logicky předcházet datu podání žádosti o přiznání invalidního důchodu. Ovšem pro počátek takto vymezeného období nelze v zákoně najít přesnější pravidlo. Jak uvádí Sborník stanovisek veřejného ochránce práv č. 4 (Důchody), „základním pravidlem je, že se doba pojištění zjišťuje z období před vznikem invalidity. Pokud v tomto případě podmínka splněna není, přichází v úvahu pravidlo speciální, kdy se splnění podmínky potřebné doby pojištění posuzuje v kterémkoliv desetiletém období dokončeném po vzniku invalidity. Rozhodné období v rámci speciálního pravidla stále musí zahrnovat deset let. To znamená, že se jeho počátek a konec na časové ose posunují.“ (viz Kancelář veřejného ochránce práv: Důchody. Sborník stanovisek č. 4, 2009, s. 50).

44. Absence podrobnější zákonné úpravy tzv. posunutého rozhodného období staví žalovanou do pozice, že je povinna podrobně a srozumitelně zdůvodnit, jakými úvahami se při stanovení posunutého rozhodného období řídila. Je nabíledni, že toto období může být na časové ose vymezeno různě, přičemž by žalovaná vždy měla směřovat k vymezení, které bude ve prospěch pojištěnce – tzn. určit takové období, v němž bude možno pojištěnci započítat nejdelší dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod (viz k tomu obdobně závěry Nejvyššího správního soudu týkající se vymezení rozhodného období dvaceti let před vznikem invalidity pojištěnce v rozsudku ze dne 19. 8. 2015, č.j. 3 Ads 56/2014 – 31). V opačném případě je rozhodnutí zatíženo nepřezkoumatelností, in eventum porušením zákazu libovůle.
45. V předmětné věci bylo tzv. posunuté rozhodné období bez bližšího zdůvodnění situováno mezi léta 2006 až 2016, ačkoliv žádost o přiznání invalidního důchodu byla podána dne 10. 5. 2018. Krajský soud při přezkumu této otázky zohlednil i nově prokázané doby pojištění, které žalovaná v průběhu řízení sama uznala cestou jejich záznamu do nového OLDP. Jak je zřejmé z nově vyhotoveného OLDP ze dne 15. 8. 2019, v roce 2013 dosáhla žalobkyně 146 dnů řecké doby pojištění (období od 1. 2. 2013 do 31. 7. 2013), v roce 2016 21 dnů doby náhradní doby pojištění (uchazeč o zaměstnání v období 18. 5. 2016 – 7. 6. 2016) a v roce 2018 od 4. 1. 2018 až do data podání žádosti o invalidní důchod 126 dnů náhradní doby pojištění. Tyto doby evidentně mohly spadat do původně vymezeného posunutého rozhodného období, pokud by bylo vymezeno na časové ose odlišně, nicméně přesto v souladu se zákonem (kterýchkoliv deset let dokončených po vzniku invalidity) avšak žalovaná s nimi nepracovala – zčásti logicky proto, že nebyly k datu vydání napadeného rozhodnutí potvrzeny (potvrzení řeckého nositele pojištění). Pokud by byl na druhé straně počátek posunutého rozhodného období stanoven dříve než k datu 8. 6. 2006, bylo by možno započítat kupř. dobu pojištění od 1. 4. 2006 do 7. 6. 2006 (68 dnů řecké doby pojištění). Z pohledu krajského soudu je tedy stanovení posunutého rozhodného období zatíženo nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů a není zcela jasné, za jakých důvodů žalovaná vymezila tzv. posunuté rozhodné období tak, jak ho v napadeném rozhodnutí stanovila. Zároveň by tato argumentace měla směřovat k závěru, že vybrané období je pro pojištěnce nejprospěšnější z hlediska délky započtené doby pojištění.
46. Krajský soud nepominul, že žalovaná se pokusila již v průběhu soudního řízení stanovit nové tzv. posunuté rozhodné období, které vymezila daty 28. 6. 2009 – 27. 6. 2019. Tím pádem takto stanovené rozhodné období zahrnuje všechny doby pojištění

včetně náhradních dob pojištění zaznamenané v přehledu dob pojištění po vzniku invalidity. Toto nové posunuté rozhodné období tedy již zahrnuje některé doby pojištění, které byly dodatečně žalovanou uznány. Je to především doba vedení v evidenci Úřadu práce ČR od 28. 6. 2009 do 30. 9. 2009 (95 dnů), a dále řecká doba pojištění od 1. 2. 2013 do 31. 7. 2013 (146 dnů) a dále veškeré doby vedení v evidenci Úřadu práce po dosažení 55 let věku (celkem 508 dnů). Už samotná odlišnost stanovení druhého posunutého rozhodného období sahajícího v maximálním možném rozsahu do dosažených dob pojištění po vzniku invalidity činí původní vymezení posunutého rozhodného období nepřezkoumatelným. Žalovaná sice dospěla při novém součtu dob pojištění k závěru, který sdělila zdejšímu soudu se svým doplňujícím vyjádřením ze dne 21. 8. 2019, že v tomto období bylo žalobkyni započteno 1655 dnů (4 roky a 195 dnů) doby pojištění, což na vznik nároku na invalidní důchod nestačuje. Nicméně se už na rozdíl od napadeného rozhodnutí nezabývala tím, zda nově uznané doby pojištění (zejm. řecká doba pojištění v období 1. 11. 1996 – 30. 9. 1997 v délce 321 dnů) nemění původní závěr o nesplnění potřebné doby pojištění v obecném rozhodném období pro její věkovou kategorii pojištěnce (10 let doby pojištění z dvaceti let před vznikem invalidity, 5 let doby pojištění z 10 let před vznikem invalidity).

47. Krajský soud k tomuto žalobnímu bodu uzavírá, že v uvedených nedostatcích napadeného rozhodnutí shledal nepřezkoumatelnost (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). Pro komplexní nové posouzení všech v úvahu připadajících rozhodných období, k němuž soud v rámci doplnění dokazování není kompetentní, je tedy zapotřebí, aby žalovaná pokračovala v řízení o námitkách a zabývala se znovu všemi přípustnými alternativami stanovení rozhodných období pro splnění podmínky doby pojištění ve smyslu ustanovení § 40 odst. 2 ZDP. Přitom samozřejmě musí žalovaná reflektovat § 5 odst. 2 ZDP, který mj. limituje započitatelnost doby vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání před dovršením 55. roku věku na jeden rok.

B) Sporné doby pojištění

48. Krajský soud uvádí, že v průběhu soudního řízení došlo mezi stranami k částečné shodě na některých namítaných dobách pojištění. Uznání těchto dob žalovanou je reflektováno v novém OLDP. Jedná se o doby: 1. 11. 1996 – 30. 9. 1997 v délce 321 dnů (řecká doba pojištění – pojišťovna TEBE), doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání od 1. 2. 2013 do 31. 7. 2013, od 18. 5. 2016 do 7. 6. 2016 a od 4. 1. 2018 do 26. 11. 2018, od 27. 11. 2018 do 3. 12. 2018 a od 4. 12. 2018 do 31. 12. 2018, od 1. 1. 2019 do 19. 1. 2019 a od 7. 3. 2019 do 27. 6. 2019 v celkovém rozsahu 508 dnů. V tomto ohledu není již mezi stranami spor a žalovaná je povinna z těchto prokázaných a uznaných dob dále vycházet při novém posouzení jejího nároku žalobkyně na invalidní důchod.
49. Co se týká namítané doby, kdy byla žalobkyně vedena v evidenci řeckého úřadu práce OAED v letech 1988 – 1992, tato doba nebyla řeckým nositelem pojištění potvrzena a žalobkyně podle svého tvrzení nemá v rukou další důkazy, jimiž by tuto dobu osvědčila. Za této situace je podle krajského soudu v tomto ohledu námitka žalobkyně stran nedostatečného zjištění této doby žalovanou nedůvodná.
50. Ohledně namítané doby, kdy žalobkyně provozovala živnost (samostatnou výdělečnou činnost) krajský soud shodně se žalovanou uvádí, že tuto dobu lze uznat

za dobu pojištění pouze za podmínek § 11 ZDP, tedy pouze tehdy, byla-li žalobkyně osobou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. e) ZDP a bylo-li za tuto dobu zaplacené pojistné. Žalobkyně v doplnění žaloby ani přesně nespecifikovala konkrétní období, která považuje na rozdíl od žalované za doby pojištění z důvodu výkonu samostatné výdělečné činnosti. Žalovaná takto uznala dobu pojištění pouze v prokázaném období od 1. 8. 1992 do 31. 12. 1993 a od 1. 10. 2009 do 30. 9. 2010, která je doložena řádně ve správním spisu. Krajský soud se ztotožňuje s jejím názorem, že ve zbytku tato doba pojištění ze strany žalobkyně prokázána nebyla. Navrhované listinné důkazy (příhlášky pohledávek) prokazující běh insolvenčního řízení, do něhož kromě Všeobecné zdravotní pojišťovny přihlásila svou pohledávku z pojistného na sociální zabezpečení také žalovaná, nedokazuje splnění zákonné podmínky, že za tuto dobu bylo uhrazeno pojistné. Nejde tedy o to, zda provozovaná živnost byla zisková či ztrátová, ale o to, zda platba do systému sociálního pojištění za uvedenou dobu byla uskutečněna (viz k tomu obdobně rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 7. 2018, čj. 42 Ad 10/2017-16). V tomto rozsahu tedy považuje krajský soud za nedůvodnou. Nicméně pokud by v dalším řízení bylo prokázáno, že pojistné za další doby výkonu samostatné výdělečné činnosti bylo dodatečně uhrazeno, bylo by na místě nakládat s touto dobou jako s dobou pojištění ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) ZDP.

51. Co se týká namítané doby pojištění z titulu evidence u řeckého úřadu práce v období od 30. 9. 2000 do 1. 10. 2010 krajský soud uvádí, že tato doba pojištění nebyla žalovanou doplněna ani v novém OLDP ze dne 15. 8. 2019, představuje tedy mezeru ve zjištěných dobách pojištění a zůstává i po projednání věci nadále sporná. Krajský soud je toho názoru, že v dalším řízení je prostor pro to, aby žalovaná postupovala v souladu s čl. 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 (tzv. prováděcí nařízení) a dotázala se řeckého nositele pojištění, zda tuto konkrétně tvrzenou dobu pojištění nelze dodatečně prověřit za příp. součinnosti s řeckým úřadem práce OAED.
52. Ohledně tvrzené doby vedení v evidenci Úřadu práce ČR v období 13. 11. 2007 do 30. 9. 2009, která není zachycena ani v původním, ani v nově vyhotoveném OLDP ze dne 15. 8. 2019 krajský soud uvádí, že žalovaná se k této době ani v soudním řízení nijak nevyjádřila. Žalobkyně tuto dobu dokládá kopií potvrzení Úřadu práce ČR ze dne 20. 3. 2019 (přehled evidencí uchazeče o zaměstnání), kde se uvádí, že jde o dobu, kdy byla uchazečka umístěna ÚP „na SÚPM- SVČ“. Jedná se o dobu, která je ve smyslu § 5 odst. 2 ZDP dobou před dosažením věku 55 let, a proto na tuto dobu je třeba uplatnit krácení při zápočtu do potřebné doby pojištění. Žalovaná by však měla v dalším řízení tuto dobu promítnout do svých zjištění a zaujmout k ní v novém rozhodnutí jednoznačné stanovisko, v jakém rozsahu k ní přihlédla, neboť jde o dobu, která se prolíná s možnými rozhodnými obdobími pro zjišťování potřebné podmínky doby pojištění.
53. Závěrem krajský soud uvádí, že žalované samozřejmě ve vztahu k napadenému rozhodnutí nelze vyčítat, že nepracovala s dobami vedení žalobkyně získanými až v roce 2019 (pracovní poměr), a v tomto ohledu je námitka žalobkyně rovně nedůvodná.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

54. Souhrnně vzato krajský soud uzavírá, že žalovaná se dopustila popsanych pochybení při zjišťování skutkového stavu věci z hlediska zkoumání splnění podmínky potřebné doby pojištění pro získání nároku na invalidní důchod (viz část VI.B odůvodnění). Spojenou nádobou je v tomto směru stanovení rozhodných období pro zjištění potřebné doby pojištění (viz část VI.A odůvodnění).
55. Z uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. tohoto rozsudku).
56. V dalším řízení bude žalovaná vázána názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.) a vycházet z výsledků provedeného dokazování (§ 78 odst. 6 s.ř.s.). Zejména bude žalovaná povinna znovu vyhotovit osobní list důchodového pojištění, promítnout v něm řádně všechny původně i dodatečně zjištěné doby pojištění a dále přezkoumatelným způsobem vymezit rozhodná období, v nichž bude testovat podmínku potřebné doby pojištění pro získání nároku na invalidní důchod. V novém rozhodnutí o námitkách bude žalovaná povinna taktéž vymezení těchto rozhodných období, zejm. tzv. posunutého rozhodného období řádně a srozumitelně odůvodnit. Na základě tohoto postupu pak žalovaná nově rozhodne o tom, zda žalobkyni vznikl nárok na invalidní důchod, či nikoliv.
57. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, nicméně o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádala a soud ani ze spisu žádné významnější náklady nezjistil, pročez jí nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).
58. Ustanovené zástupkyni žalobkyně advokátce Mgr. Kateřině Celnarové přiznal krajský soud odměnu za zastupování žalobkyně na náklady státu. Ustanovená zástupkyně ve věci učinila pět úkonů právní služby spočívajících v převzetí věci a první poradě s klientkou, doplnění žaloby ze dne 13. 2. 2019, replice ze dne 30. 5. 2019 a nahlížení do spisu ze dne 11. 4. 2019 a účasti na jednání ze dne 28. 1. 2020.
59. Krajský soud vycházel při stanovení částky odměny z příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě v důchodové věci ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5.000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1.000 Kč., tedy celkem 5000 Kč. Dále krajský soud zvýšil odměnu o částku náhrady hotových výdajů ve výši 1500 Kč za zmíněných pět úkonů po 300 Kč náhrady na jeden úkon. Zástupkyni žalobce také vzniklo právo na náhradu cestovného k jednání soudu. Jelikož soudu nebyly předloženy doklady o tom, že zástupce žalobkyně cestoval osobním automobilem dle tvrzení uvedeném ve vyúčtování odměny ze dne 29. 1. 2020, krajský soud podpůrně vycházel z ceny jízdného veřejnou hromadnou dopravou (vlakem) v daném čase na trase Břeclav – Brno a zpět a započítal na náhradu jízdného částku 384 Kč, a to za cestu k soudu k nahlížení do spisu dne 11. 4. 2019 a k jednání dne 28. 1. 2020). Dále krajský soud započítal náhradu za ztrátu času v délce čtyř půlhodin v sazbě 100 Kč, tedy celkem 400 Kč, a to rovněž za zmíněné dvě cesty k soudu. Krajský soud zvýšil odměnu zástupkyně žalobkyně o částku připadající na

DPH, neboť bylo doloženo, že ustanovená zástupkyně je plátcem této daně. Celkem tedy na odměně ustanovené zástupkyně náleží částka 9298 Kč (zaokrouhleno nahoru na celé koruny), která jí bude vyplacena za podmínek uvedených ve výroku III. tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupena advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 7. února 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.